

תוכן עניינים

2	תזכיר חוק
2	א. שם החוק המוצע
2	ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים
4	ג. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב
4	ד. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר
5	תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' _____), התשפ"ה-2024
5	1. תיקון פקודת מס הכנסה
8	2. תיקון חוק מס ערך מוסף
8	3. תחילה ותחולה
9	דברי הסבר

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' _____), התשפ"ה-2024.

תזכיר זה כולל תיקוני חקיקה שצפויים להיכלל במסגרת התכנית הכלכלית לשנת 2025, ואשר מפורטים בטיטוט הצעת החלטה שהוגשה לממשלה כחלק מהצעות ההחלטה של התכנית הכלכלית לשנת 2025, אשר צפויות לידון בממשלה ביום 31 באוקטובר 2024.

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

בתזכיר חוק זה מוצע לבצע מספר תיקונים בפקודת מס הכנסה ובחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, לצורך הגדלת היתרון התחרותי של ישראל בהשקעות, צמיחת חברות והתרחבות חברות בינלאומיות, ובפרט חברות בענף ההייטק, וזאת באמצעות מתן ודאות והסרת חסמים במיסוי. תיקונים אלה צפויים להיות חלק מתיקוני חקיקה הנכללים בתכנית הכלכלית לשנת 2025.

דו"ח תרומות ענף ההייטק להכנסות המדינה, שפורסם ע"י אגף הכלכלן הראשי במשרד האוצר והרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית בשנת 2024, מצביע על כך שההייטק הוא אחד הענפים המרכזיים במשק. כך, הענף היה אחראי על 20% מהתוצר בשנת 2023, 53% מהיצוא ועל כ-36% מתשלומי מס הכנסה משכר. בנוסף, ענף זה היה אחראי לכ-40% מהצמיחה בתוצר המדינה בשנים 2018-2023. כמו כן, ענף ההייטק בישראל הוא תחרותי בקנה מידה עולמי: בשנת 2021 שיעור ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח כאחוז מהתמ"ג עמד על 5.6% המהווים כ-88 מיליארד שקלים. מדובר בשיעור ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח הגבוה ביותר מבין מדינות ה-OECD.

לאור תמורות בשווקים ואתגרים גלובליים ובהם משבר הקורונה ומלחמת רוסיה-אוקראינה שהובילו ללחצים אינפלציוניים ועלייה בריבית חסרת הסיכון, לצד תמורות בשוק המקומי, כגון: חקיקה הנוגעת למערכת המשפט ומלחמת חרבות ברזל, החל מהמחצית השנייה של שנת 2022 ולאחר שנת שיא בהייטק העולמי בשנת 2021, ענף ההייטק חווה ירידה משמעותית בהשקעות הון סיכון בחברות הייטק עד לשפל של כשבעה מיליארד דולר בשנת 2023 (בדומה לרמות הגיוס של השנים 2018-2019).

מזה חצי שנה שצוות משרדי הכולל נציגים מרשות המסים, אגף התקציבים ואגף הכלכלן הראשי במשרד האוצר, בשיתוף רשות החדשנות, נפגש עם בכירי תעשיית ההייטק, במסגרת שולחנות עגולים שנערכו עימם, במטרה לגבש חבילה של צעדי מיסוי שנועדו לשפר את הסביבה העסקית עבור חברות ומשקיעי הייטק, וכך להגדיל את ההשקעות בתעשייה ואת צמיחת האקוסיסטם (להלן – **השולחנות העגולים**). במסגרת השולחנות העגולים עלה כי לעמדת נציגי המגזר העסקי הוודאות המיסויית בישראל היא נמוכה, ומרתיעה חברות ומשקיעים רבים. מטרת העל בצעדים שיובאו להלן היא לסייע בחיזוק הסביבה העסקית בישראל, ובפרט, בדיני המס החלים בה. לפיכך, הצעדים ממוקדים ביצירת משטר מס אטרקטיבי לחברות ולמשקיעים בתעשיית ההייטק, בעיקר על ידי הגדלת הוודאות המיסויית שנובעת מפעילותם בישראל. זאת, מתוך ההבנה כי ככל שדיני המיסוי בישראל יהיו אטרקטיביים, ודאיים ויציבים, חברות ומשקיעים ישגשו ויגדילו את תעשיית ההייטק בישראל.

מוצעים, על כן, מספר תיקונים, שמטרתם לשפר את הסביבה העסקית עבור חברות ועבור משקיעי הייטק, להגדיל את ההשקעות בתעשייה, ולהביא להגדלת הוודאות המיסויית בפעילות בתחום זה בישראל וזאת לנוכח החשיבות שרואה הממשלה בשימור היתרון התחרותי והאטרקטיביות להשקעות בענף הטכנולוגיה העילית (להלן - הייטק), צמיחת חברות ישראליות, והרחבת פעילותן של חברות רב-לאומיות, ומתוך רצון להאיץ את ענף ההייטק לקראת היום שאחרי מלחמת חרבות ברזל.

התיקונים המוצעים הם בשני עניינים שונים:

העניין הראשון שמוצעים תיקונים לגביו הוא נושא הסדרי המיסוי החלים בשינויי מבנה. בעניין זה מוצעים מספר תיקונים בהוראות חלק ה'2 לפקודה, אשר בו קבועים התנאים שבהתקיימותם שינויי מבנה מסוימים בחברות, לא יחויבו במס בעת ביצועם (כך למשל, שינויים וביניהם: מיזוגים, העברות נכסים תמורת מניות ופיצול חברות). שינויי מבנה מאפשרים לחברות קטנות להתמזג עם חברות גדולות, לגייס הון להשקעה ולהרחיב ולשכלל את הפעילות העסקית. על כן, שינויי מבנה הם כלי חשוב במגזר העסקי, בפרט בנוגע לתעשיית ההיי טק, בה שינויי מבנה נעשים באופן תדיר כחלק מהתפתחות חיי החברה. התנאים הקבועים בחלק שינויי המבנה מטרתם להבטיח כי כל עוד, מבחינה מהותית, לא היה מימוש כלכלי אמיתי של הנכס, לא תהיה חבות במס, וזאת בשל השמירה על הבעלות הכלכלית בנכסים המועברים. במקרים אלה החיוב במס נדחה למועד מימוש הנכסים.

הניסיון הנצבר בהפעלת חלק שינויי המבנה בפקודה מראה, כי ישנם תנאים קבועים בו אשר אינם משרתים את תכליות ההסדר, ויכולים לייצר חסר בביצוע שינויי מבנה מטעמים עסקיים. מוצעים, אפוא, מספר תיקונים בתחום זה שמטרתם הסרת אותם החסמים והרחבת הפעילויות אשר יעלו לכדי שינויי מבנה שאינם חייבים במס.

העניין השני אשר לגביו מוצעים תיקונים הוא נושא מיסוי פעילות השקעה בישראל. התיקונים המוצעים צפויים להקנות וודאות למשקיעים, ולעודד השקעות בישראל, ובפרט השקעות של תושבי חוץ הנעשות על ידי קרנות השקעה הפועלות בישראל. כפי שיפורט בדברי ההסבר, לפי המצב המשפטי הקיים יכולה להיות חבות מס בישראל בשל הכנסות הנובעות מפעילות השקעה (הכנסה ממימושים, דיבידנדים וריבית), אשר יכולים להוות חסם מביצוע השקעות בישראל. כיום, בהתאם לסמכות הנתונה מכוח סעיף 16א לפקודה, מנהל רשות המסים נותן פטורים ממס לתושבי חוץ המשקיעים בחברות ישראליות אם הכנסות אלה מופקות באמצעות קרן השקעות אשר תנאיה ותנאי השקעותיה תואמים את מדיניות המנהל למתן פטורים לפי סעיף 16א האמור. מנגנון זה למתן פטור ממס בעייתי ממספר בחינות, ובין השאר, בשל חוסר הוודאות שנוצר למשקיעים ולקרנות ההשקעה בשל העובדה התנאים לקבלת הפטור נקבעו בהנחיות מנהליות אשר יכולות להשתנות באופן מהיר ובהתאם להחלטה של הגורם המנהלי.

עמדתם של גורמי המקצוע ברשות המסים ומשרד האוצר בשנים האחרונות וגם כיום היא שיש ערך בהשקעות באמצעות קרנות השקעה שונות וכי יש לשמר את ההטבות למשקיעים באמצעות קרנות אלה, ובפרט למשקיעים זרים. זאת, לצורך שימור מעמדה של ישראל כיעד מבוקש להשקעות. על כן, במטרה לעודד השקעות במשק הישראלי, ככלל, ובפרט במגזר הטכנולוגיה, ולצורך שיפור יכולתו של המגזר העסקי למשוך השקעות לישראל בתנאי תחרות בין-לאומיים במשטר המס, מוצע לקבוע סעיפי הסמכה מפורשים בחוק לקביעת הטבות

למשקיעים כאמור על ידי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת.

ג. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב

אין.

ד. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד האוצר:

תזכיר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' _____), התשפ"ה-2024

תיקון פקודת מס 1. בפקודת מס הכנסה¹ –
הכנסה

(1) בסעיף 16א –

(א) האמור בו יסומן (א);

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות כי יינתנו פטור או הנחה ממס לתושב חוץ אשר יקבע, על הכנסות מסוימות הנובעות מהשקעות שביצע בניירות ערך או בנכסים פיננסיים אחרים או מניהולם, שמתקיימים בהן התנאים שיקבע; בהתקנת תקנות לפי סעיף קטן זה ישקול השר, בין השאר, את הצורך לעודד השקעה מסוימת והתועלת המשקית הנובעת ממנה, לאור המטרות המפורטות בסעיף 1 לחוק לעידוד השקעות הון, וכן ישקול השר את המיסוי שצפוי לחול על תושב החוץ במדינת תושבותו, את הפסד הכנסות המדינה הצפוי ממסים, ואפשרות השימוש לרעה בהסדר לצורך הפחתת מס בלתי נאותה."

(2) בסעיף 63, במקום סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ה) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כי חלקו של שותף מהסוג אשר יקבע בהכנסה של שותפות מניירות ערך או מנכס פיננסי אחר שמתקיימים בה תנאים שיקבע, תחשב בידי אותו שותף כהכנסה ממקור פסיבי או כרווח הון, והכל בתנאים שקבע השר באישור ועדת הכספים של הכנסת; בהתקנת תקנות לפי סעיף זה ישקול השר, בין השאר, את השיקולים המפורטים בסעיף 16א(ב), וכן את אופי פעילותו של השותף בשותפות ואת אופן סיווג ההכנסה בידי השותף אילו היה מפיק את ההכנסה שלא במסגרת השותפות. לעניין זה, "הכנסה ממקור פסיבי" – הכנסה מריבית, מהפרשי הצמדה ומדיבידנד, שאינה הכנסה מעסק או ממשלח יד."

(3) בסעיף 97, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(4ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות כי יחולו הוראות סעיפים קטנים (2) או (3), על רווח הון של תושב חוץ אף אם רווח ההון הופק במפעל הקבע שלו בישראל, בתנאים שיקבע; בהתקנת תקנות לפי פסקה זו ישקול השר, בין השאר, את השיקולים המפורטים בסעיף 16א(ב)";

(4) בסעיף 103, במקום "80%" יבוא "70%";

(5) בסעיף 103ג-

(א) בפסקה (6)-

(1) בפסקת משנה (א) במקום "10%" יבוא "5%";

(2) בפסקת משנה (ב), במקום "תשעה" יבוא "תשעה עשר";

(3) אחרי פסקת משנה (ב) יבוא:

"(1ב) נוסף על האמור בפסקאות משנה (א) ו-(ב), אם היה סך הזכויות של כלל בעלי הזכויות בכל אחת מהחברות המשתתפות במיזוג, במועד המיזוג, פחות מ- 10% משווי השוק של הזכויות בחברה הקולטת במועד האמור, או ששווי השוק של אחת מהחברות המשתתפות במיזוג היה פחות מפי תשעה משווי השוק של חברה אחרת המשתתפת במיזוג, הכל במועד המיזוג, ובלבד שאישר המנהל מראש כי תכנית המיזוג עומדת בתנאים המפורטים בסעיף זה.";

(א) בפסקה (8)-

(א) בפסקת משנה (א), הסיפה החל במילים "ובמהלך התקופה הנדרשת לא יפחת" - תמחק;

(ב) פסקאות משנה (א) ו-(ב) - יימחקו;

(ג) פסקה (9א) - תמחק;

(6) בסעיף 104א-

(א) בסעיף קטן (א), בפסקה (1), פסקת משנה (ב) - תמחק;

(ב) בסעיף קטן (ב1), הסיפה החל במילים "ואם הנכס המועבר הוא קרקע," – תמחק;

(7) 104ב-

(א) בסעיף קטן (א) -

(1) בפסקה (1), פסקת משנה (ג) - תמחק;

(2) פסקה (4) - תמחק;

(ב) בסעיף קטן (ו), פסקה (א) - תמחק;

(ג) סעיף קטן (ו1) – יימחק;

(8) בסעיף 104ג(א), פסקה (4) – תימחק;

(9) בסעיף 104ד, סעיף (א1) - יימחק;

(10) בסעיף 105ג(א) -

(א) בפסקה (7) -

(1) בפסקת משנה (א), הסיפה החל במילים "ובמהלך התקופה הנדרשת לא יפחת" - תמחק;

(2) בפסקת משנה (ב), הסיפה החל במילים "ובמהלך התקופה הנדרשת לא יפחת" - תמחק;

(3) פסקת משנה (ג) - תמחק;

(ב) פסקה (א8) - תימחק;

(ג) פסקה (14) - תימחק.

(11) בסעיף 105י, במקום "סעיפים 104א(ב1), 104ב(א)(4), 104ח ו- 105ג(א)(14)" יבוא "סעיפים 104א(ב1) ו-104ח";

(12) אחרי סעיף 125ב1 יבוא:

"סמכות להפחית 2ב125 שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, את שיעור המס על רשאי לקבוע בתקנות כי ההכנסה המיוחסת לשותף דמי הצלחה לתושב מנהל שהוא יחיד תושב ישראל בשל זכאותו לדמי הצלחה מתוך רווחי שותפות כפי שיקבע, תחויב במס בשיעור 32%, והכל בתנאים שקבע השר באישור ועדת הכספים של הכנסת; בהתקנת תקנות לפי סעיף זה ישקול השר, בין השאר, את השיקולים המפורטים בסעיף 16א(ב)";

(א) לענין סעיף זה –

"דמי הצלחה" – החלק לו זכאי שותף ברווחי שותפות, מהסוגים שיקבע, באישור ועדת הכספים של הכנסת, מהשקעות בניירות ערך או בנכס פיננסי אחר, שלא בתמורה להשקעתו הכספית בשותפות;

"שותף מנהל" – שותף שמתקיימים בו תנאים שקבע שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת;"

תיקון חוק מס ערך 2. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 – מוסף

(1) בסעיף 30(א), אחרי פסקה (19) יבוא:

"(20) מתן שירותי ניהול לשותפות מהסוג אשר יקבע שר האוצר (להלן – השותפות) על פי שיעור הזכויות ברווחים של תושבי חוץ המשקיעים בשותפות ביחס לכלל הזכויות ברווחים של המשקיעים בשותפות, לרבות אם נושא ההסכם הוא מתן השירות בפועל, גם לתושב ישראל בישראל";

(2) בסעיף 31, אחרי פסקה (5) יבוא:

"(6) מתן שירותי ניהול על ידי שותף מנהל לשותפות שקבע שר האוצר, שהתמורה המשולמת בשלם ניתנה כדמי הצלחה; בהתקנת תקנות לפי סעיף זה ישקול השר, בין השאר, את השיקולים המפורטים בסעיף 16א(ב) לפקודת מס הכנסה. לענין זה, "שותף מנהל" ו-"דמי הצלחה" – כהגדרתם בסעיף 2ב125 לפקודת מס הכנסה.";

תחילה ותחולה 3. (א) חוק זה יחול על שינוי מבנה שנעשה החל מיום פרסומו.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

(1) הוראות סעיפים 103ג(8), 104א(א)(1)(ב), 104ב(א)(1)(ג), 104ב(ו), 104ג(א)(4), 105ג(א)(7)(א) ו-104ב(ב), כנוסחם לאחר תיקונים בחוק זה, יחולו על שינוי מבנה שנעשה ערב יום הפרסום, ובלבד שביום הפרסום טרם הסתיימה התקופה הנדרשת, וניתנה על כך הודעה למנהל.

(2) הוראות סעיפים 104א(ב1), 104ב(א)(4), 105ג(א)(14) כנוסחם לאחר תיקונים בחוק זה, יחולו על שינוי מבנה שנעשה ערב יום הפרסום, ובלבד שביום הפרסום טרם חלפה תקופת 5 השנים ממועד שינוי המבנה.

ד ב ר י ה ס ב ר

דו"ח תרומות ענף ההייטק להכנסות המדינה שפורסם ע"י אגף הכלכלן הראשי במשרד האוצר והרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית בשנת 2024, מצביע על כך שההייטק הוא אחד הענפים המרכזיים במשק. כך, הענף היה אחראי על 20% מהתוצר בשנת 2023, 53% מהייצוא ועל כ-36% מתשלומי מס הכנסה משכר. בנוסף, ענף זה היה אחראי לכ-40% מהצמיחה בתוצר המדינה בשנים 2018-2023. כמו כן, ענף ההייטק בישראל הוא תחרותי בקנה מידה עולמי: בשנת 2021 שיעור ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח כאחוז מהתמ"ג עמד על 5.6% המהווים כ-88 מיליארד שקלים. מדובר בשיעור ההוצאה הלאומית למחקר ופיתוח הגבוה ביותר מבין מדינות ה-OECD.

לאור תמורות בשווקים ואתגרים גלובליים ובהם משבר הקורונה ומלחמת רוסיה-אוקראינה שהובילו ללחצים אינפלציוניים ועלייה בריבית חסרת הסיכון, לצד תמורות בשוק המקומי, כגון חקיקה הנוגעת למערכת המשפט ומלחמת חרבות ברזל, החל מהמחצית השנייה של שנת 2022 ולאחר שנת שיא בהייטק העולמי בשנת 2021, ענף ההייטק חווה ירידה משמעותית בהשקעות הון סיכון בחברות הייטק עד לשפל של כשבעה מיליארד דולר בשנת 2023 (בדומה לרמות הגיוס של השנים 2018-2019).

מזה חצי שנה שצוות משרדי הכולל נציגים מרשות המסים, אגף התקציבים ואגף הכלכלן הראשי במשרד האוצר, בשיתוף רשות החדשנות, נפגש עם בכירי תעשיית ההייטק, במסגרת שולחנות עגולים שנערכו עימם, במטרה לגבש חבילה של צעדי מיסוי שנועדו לשפר את הסביבה העסקית עבור חברות ומשקיעי הייטק, וכך להגדיל את ההשקעות בתעשייה ואת צמיחת האקוסיסטם (להלן – השולחנות העגולים). במסגרת השולחנות העגולים עלה כי לעמדת נציגי המגזר העסקי הוודאות המיסויית בישראל היא נמוכה, ומרתיעה חברות ומשקיעים רבים. מטרת העל בצעדים שיובאו להלן היא לסייע בחיזוק הסביבה העסקית בישראל, ובפרט, בדיני המס החלים בה. לפיכך, הצעדים ממוקדים ביצירת משטר מס אטרקטיבי לחברות ולמשקיעים בתעשיית ההייטק, בעיקר על ידי הגדלת הוודאות המיסויית שנובעת מפעילותם בישראל. זאת, מתוך ההבנה כי ככל שדיני המיסוי בישראל יהיו אטרקטיביים, ודאיים ויציבים, חברות ומשקיעים ישגשו ויגדילו את תעשיית ההייטק בישראל.

בהתאם לאמור מוצעים מספר תיקונים בפקודת מס הכנסה, שמטרתם לשפר את הסביבה העסקית עבור חברות ועבור משקיעי הייטק, להגדיל את ההשקעות בתעשייה, ולהביא להגדלת הוודאות המיסיית בפעילות בתחום זה בישראל וזאת לנוכח החשיבות שרואה הממשלה בשימור היתרון התחרותי והאטרקטיביות להשקעות בענף הטכנולוגיה העילית (להלן-הייטק), צמיחת חברות ישראליות, והרחבת פעילותן של חברות רב-לאומיות, ומתוך רצון להאיץ את ענף הייטק לקראת היום שאחרי מלחמת חרבות ברזל.

לסעיף 1

פסקאות (1) עד (3)

לפי המצב המשפטי הקיים, ככלל, לתושב חוץ קיים פטור ממס על רווחי הון הנובעים ממימוש השקעות בחברות ישראליות מכס סעיפים 97(ב) ו-97(ב3) לפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה) או מכס אמנות מס (להלן - הפטור ממס רווח הון לתושבי חוץ). פטורים אלה ניתנים רק אם פעילות ההשקעות אינה מגיעה לכדי עסק ומותנים בכך שרווח ההון לא מיוחס לפעילות של מוסד קבע שיש לתושב החוץ בישראל. כאשר מבוצעת פעילות מאורגנת בישראל של השקעות (לרוב באמצעות נציגות ישראלית אשר מנהלת קרן השקעות), הרווח הנובע ממימוש ההשקעות הוא רווח המגיע לכדי עסק או לחלופין מדובר ברווח הון המיוחס למוסד קבע של משקיע החוץ בישראל (להלן - הכנסות מהשקעות בישראל). לפיכך במקרים כאמור, תושבי חוץ המבצעים השקעות בחברות לא זכאים לפטור ממס רווח הון לתושבי חוץ, לרבות אם המשקיע עצמו אינו משתתף באופן עצמאי בפעילות המבוצעת בישראל או אם מדובר במשקיע פסיבי בקרן השקעות הפועלת בישראל. אי מתן פטור להשקעות כאמור יכול לייצר חסם להשקעות בישראל או הסטת פעילות מישראל משיקולי מיסוי, באופן הפוגע במשק הישראלי בכלל, ובתעשיית הייטק בפרט.

בהקשר דומה, במצב המשפטי הקיים, גם הכנסות פירותיות שאינן מהוות מימוש של ההשקעה, כגון הכנסות מדיבידנד וריבית שמתקבלות מאותן השקעות, חייבות במס בישראל. ככל שמדובר בהכנסות עסקיות יחויבו ההכנסות האמורות כהכנסה מעסק בישראל. אפילו אם ההכנסות תסווגנה כהכנסה מריבית או מדיבידנד, תושבי החוץ (יחידים וחברות) יחויבו במס על הכנסות אלה. על הכנסות מדיבידנד יחולו השיעורים הקבועים בסעיפים 125 ב לפקודה ועל הכנסות מריבית או דמי ניכיון יחולו שיעורי המס הקבועים בסעיף 125ג לפקודה. אם המשקיע הוא תושב מדינת אמנה יכול ויחולו השיעורים המוטבים הקבועים באמנה. מאחר שבמקרים מסויימים שיעור המס שבו חייב תושב החוץ על הכנסות מדיבידנד וריבית, במדינת תושבותו, נמוכים משיעור המס הקבוע בדין הפנימי או באמנת המס, נוצר לתושב החוץ עודף מס ששולם בישראל שאינו בר זיכוי במדינת תושבותו. מיסוי זה יכול לייצר גם הוא חסם להשקעות בישראל.

נקודה נוספת שעולה בנוגע למיסוי של הכנסות מהשקעות בישראל, ובפרט באמצעות קרנות השקעה היא אופן המיסוי של הכנסותיו מדמי הצלחה של השותף הכללי מנהל קרן. "דמי הצלחה" הוא המונח המקובל בישראל לתיאור התגמול אשר נהוג להעניק לשותף הכללי (נקרא גם: שותף מנהל), המנהל את קרן ההשקעה, בתמורה ל-"הצלחתו", כלומר מכירת החברה שבה השקיעה הקרן (אקזיט) ברווח העולה על סכום מסוים שנקבע בהסכם הקרן. הכנסות מדמי הצלחה מוגדרות בישראל כהכנסות עסקיות מאחר והן נובעות ממתן שירותים של השותף המנהל. מאחר שפעילות מתן השירותים ממנה מפיק תושב החוץ את ההכנסות מדמי הצלחה מבוצעת בחלקה או כולה בישראל באמצעות הנציגות הישראלית של מנהל הקרן,

רואים את דמי ההצלחה כמופקות בישראל, ולפיכך חייב עליהן מנהל הקרן, במס הכנסה בישראל כהכנסה עסקית, ואפילו אם מנהל הקרן הוא תושב חוץ. מיסוי תושב החוץ על הכנסות מדמי הצלחה כהכנסה מעסק, יכול ליצור חסם להשקעות בישראל שכן מייצר תמריץ מיסויי למנהלי הקרנות תושבי החוץ שלא לפעול מישראל.

על מנת להסיר חסמים אלה, וחסמים דומים אחרים, סעיף 16א לפקודה קובע ששר האוצר-רשאי להורות על החזרת מס, כולו או מקצתו, לאדם שאינו תושב ישראל אם סכום המס שאותו אדם שילם בישראל עולה על הסכום שהותר לו, בגלל תשלום זה, בארץ מושבו הקבוע כזיכוי מן המס שחל באותה ארץ על הכנסתו שהושגה או שנקבעה בישראל. סמכות זו הואצלה למנהל רשות המסים. כיום, על פי מדיניות רשות המסים מכוח סמכות זו ניתנים פטורים ממס לתושבי חוץ המשקיעים בחברות ישראליות אם הכנסות אלה מופקות באמצעות קרן השקעות אשר תנאיה ותנאי השקעותיה תואמים את מדיניות המנהל למתן פטורים לפי סעיף 16א האמור. במשך שנים ניתנו ההטבות לקרנות הון סיכון בלבד, על השקעה בחברות בתחילת דרכן, בדגש על חברות טכנולוגיה, זאת במטרה לסייע לצמיחת המשק. אך כיום ההטבות ניתנות גם על השקעה בחברות בוגרות לקרנות השקעה פרטיות (Private Equity). בנוסף, כיום, המנהל משתמש בסמכותו לפי הסעיף האמור ונותן הקלות גם למנהל קרן תושב חוץ על דמי הצלחה אשר מפיק בישראל כתמורה בעד שירותיו לקרן.

לצורך מתן ודאות למשקיעים, המנהל מאשר את הזכאות לפטור כבר במועד ההשקעה באמצעות מתן אישור מקדמי לקרנות השקעה שצפויות לנצל את הפטור. עם זאת, האילוץ לקבל את אישור המנהל מייצר קושי בירוקרטי לתושבי החוץ ולקרנות המבקשים להשקיע בחברות ישראליות, וכן התנאים הקיימים מצמצמים את היקף המשקיעים הזכאי לפטור. כמו כן, מנגנון זה מייצר חוסר וודאות למשקיעים ולקרנות ההשקעה מכיוון שהתנאים נקבעו בהנחיות מנהליות אשר יכולות להשתנות באופן תדיר ובהתאם להחלטה של הגורם המנהלי.

מעבר לקשיים שהמנגנון הקיים מייצר למשקיעים ולקרנות ההשקעה, הפרקטיקה הקיימת שבה האישורים שמקנה המנהל מכח סעיף 16א לפקודה מוגבלים לתצורה ולתנאים שלא מוגדרים בחוק, ושנקבעו ברבות השנים על ידי רשות המסים באופן שאינו שקוף וברור לציבור, בעייתי מבחינה ציבורית ומשפטית. בסוף שנת 2017 פורסם בעניין זה דוח מבקר המדינה ובעקבותיו התקיים דיון בוועדת הכספים של הכנסת. הביקורת הציבורית התמקדה בשלושה היבטים כמפורט להלן:

- (1) ביקורת על כך שלשון סעיף 16א לפקודה מאפשרת לכאורה החזר מס לתושב חוץ ולא פטור ממס;
- (2) ביקורת על מתן הטבות מס בסכומים ניכרים במסגרת החלטות פרטניות ולא מכוח סמכות מפורשת בחוק תחת קריטריונים אחידים וברורים;
- (3) ביקורת על העדר שקילות עלות ההטבות מול התועלת שבהן.

עמדתם של גורמי המקצוע ברשות המסים ומשרד האוצר בשנים האחרונות וגם כיום היא שיש ערך בהשקעות באמצעות קרנות השקעה שונות וכי יש לשמר את ההטבות למשקיעים באמצעות קרנות אלה, ובפרט למשקיעים זרים, לצורך שימור מעמדה של ישראל כיעד מבוקש להשקעות. על כן, במטרה לעודד השקעות במשק הישראלי, ככלל, ובפרט במגזר הטכנולוגיה, ולצורך שיפור יכולתו של המגזר העסקי למשוך השקעות לישראל בתנאי תחרות בין-לאומיים במשטר המס, מוצע לקבוע סעיפי הסמכה מפורשים בחוק לקביעת הטבות למשקיעים כאמור על ידי שר האוצר, באישור וועדת הכספים של הכנסת.

בדומה למצב המיסוי החל על תושבי חוץ, כפי שפורט לעיל, הכנסות של קרן השקעות המיוחסות לתושב ישראל מוגדרות גם הן כהכנסות עסקיות. זאת משום שהסיווג בין הכנסה פירותית לרווח הון וקביעת מקור ההכנסה נעשה ברמת השותפות ומחייב את השותפים כולם, ללא קשר למידת מעורבותם בפעילות השותפות. למנהל רשות המסים לא קיימת סמכות רחבה, כפי שקיימת מכח סעיף 16א לפקודה, לתת הטבות להכנסות העסקיות שמיוחסות מהשותפות לתושב ישראל, ואפילו אם הוא שותף מוגבל (על אף שיש לו סמכות מוגבלת לעשות זאת לתקופה קצרה מכוח סעיף 63(ה) לפקודה). סיווג ההכנסה מהשקעותיו של משקיע ישראלי כהכנסה עסקית, למרות שמדובר בשותף פסיבי בקרן השקעות, יוצרת נטל מיסויי גבוה ביחס למשקיע כאמור המשקיע באופן פסיבי בשוק ההון. נטל זה, על אף שמוצדק מבחינת מדיניות המיסוי הכללית, מייצר חסם בפני השקעות באמצעות קרנות השקעה.

כחלק מהתכלית של עידוד השקעות באמצעות קרנות השקעה הפועלות בישראל, מוצע במסגרת הצעה זו, גם לקבוע סעיף הסמכה לשר האוצר, באישור וועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות שיראו הכנסה שמיוחסת משותפות לתושב ישראל מהסוג אשר יקבע מניירות ערך או מנכס פיננסי אחר שמתקיימים בה תנאים שיקבע, כהכנסה ממקור פסיבי או כרווח הון.

ההתנהלות של רשות המסים מול הקרנות הייתה עד כה גמישה יחסית וכיסתה מגוון רחב של מקרים ומבני השקעות. הענקת הסמכות לשר האוצר לקבוע את הפטורים בתקנות תאפשר לשמר את הגמישות האמורה ותוכל לתת מענה במקרים שבהם ישנה הצדקה מקצועית למתן הטבה גם במקרים מורכבים. עם זאת, בכדי להתוות את המדיניות של השר בחקיקה, מוצע לקבוע שבהתקנת התקנות, ישקול השר, בין היתר, שיקולים שונים הרלוונטיים לקבלת החלטה בהקשר זה.

לפסקה (1)

כמפורט לעיל, סעיף 16א מקנה כיום סמכות לשר האוצר, להורות על החזרת מס, כולו או מקצתו, לאדם שאינו תושב ישראל אם סכום המס שאותו אדם שילם בישראל עולה על הסכום שהותר לו, בגלל תשלום זה, בארץ מושבו הקבוע כזיכוי מן המס שחל באותה ארץ על הכנסתו שהושגה או שנקבעה בישראל. מהסיבות שתוארו לעיל, מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע בתקנות כי יינתנו פטור או הנחה ממס לתושב חוץ אשר יקבע, על הכנסות מסוימות הנובעות מהשקעות שביצע בניירות ערך או בנכסים פיננסיים אחרים שמתקיימים בהן התנאים שיקבע, או מניהולן. הסעיף המוצע נועד בעיקרו לצורך מתן פטור או הקלה למנהלי השקעות עצמם שהם תושבי חוץ, ולמתן פטור על דיבידנד או ריבית, מכיוון שכפי שפורט להלן, סעיפי ההסמכה האחרים אשר מוצע לקבוע יספיקו בכדי לפטור את המשקיעים הפסיביים אשר יש להם הכנסות ממימושים של השקעות בישראל.

כאמור לעיל, מוצע להתוות את שיקול דעת השר בקביעת התקנות. לפי המוצע, בהתקנת תקנות לפי סעיף קטן זה ישקול השר, בין השאר את השיקולים המפורטים בסעיף (להלן) – שיקולים בדבר עידוד השקעות (בישראל). במסגרת אלה, ישקול השר את הצורך לעודד השקעה מסוימת והתועלת המשקית הנובעת ממנה. זאת לאור המטרות המפורטות בסעיף 1 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, הכוללות, בין השאר, עידוד השקעות הון ויוזמה כלכלית, לשם פיתוח הייצור של משק המדינה, שיפור יכולתו של המגזר העסקי להתמודד בתנאי תחרות בשווקים בין לאומיים ויצירת תשתית למקומות עבודה בר קיימה. בהתאם לכך, לדוגמה, צפוי שהשר ישתמש בסמכותו בכדי לעודד השקעות בחברות טכנולוגיות לצורך עידוד ההשקעות בתעשיית עתירת ידע.

כמו כן, מוצע שהשר ישקול את מאפייני המס של תושבי החוץ במדינת התושבות. שיקול זה רלוונטי כי בהתאם לכללי המיסוי הבין לאומי מדינת התושבות של המשקיע נדרשת לתת זיכוי מהמס המשולם בישראל. ככל שמאפייני המשקיע מביאים לכך שלא יוטל עליו מס במדינת החוץ, הנטל הכלכלי של תשלום המס בישראל ייפול על כתפי המשקיע עצמו במלואו, ובמקרים אלה יש הצדקה מיוחדת לתת פטור ממס למשקיע, כך לדוגמה, בהתאם לאמור ייתכן וינתן פטור ממס להכנסות מהשקעות של מוסדות ציבור הפטורים ממס במדינות תושבותן או לגופים ממשלתיים של מדינות זרות. לבסוף, על השר לשקול את הפסד הכנסות המדינה ממסים, שכן הניסיון מראה כי מדובר בפעילות בהיקף רב ובסכומים משמעותיים. יובהר, כי הסמכות הנתונה לשר ושהואצלה למנהל רשות המסים לפי סעיף 16א הקיים תישמר גם לאחר התיקון. קביעת ההסדר המקיף בתקנות נועדה לעגן את האפשרות למתן פטור מההכנסות של תושב החוץ (בניגוד להחזר) ולייצר ודאות למשקיעים, ובפרט למשקיעים בחברות טכנולוגיות, אך עדיין ייתכן ויידרשו מקרים שבהם רצוי לתת החזר לתושבי חוץ המשקיעים בישראל, ואין הכוונה לייצר הסדר שלילי לגבי השקעות אחרות אשר יכול וינתן להם החזר. בהקשר זה יצוין, שלפי פרשנות תכליתית של סעיף 16א הקיים, עמדת רשות המסים היא שעל אף שהסעיף הנוכחי נוקט במונח "החזרת מס" הסמכות הנתונה בו מאפשרת גם מתן פטור או הנחה ממס. עם זאת, כמפורט לעיל, מטרת התיקון המוצע היא כי הפטורים וההנחות מהמס יוסדרו במסגרת התקנות שיותקנו מכוח סעיף 16א(ב) המוצע. על כן, הכוונה בתיקון היא שלאחר התקנת התקנות נושא זה יוסדר בחקיקת המשנה, וייווצר הסדר שלילי שאינו מאפשר לשר האוצר או למי שהואצלה לו הסמכות לפי סעיף 16א(א) לתת פטור או הנחה מראש, אלא רק לתת החזר.

לפסקה (2)

סעיף 63 לפקודה קובע את אופן המיסוי של שותפויות בישראל. כאמור לעיל, לפי הוראות הסעיף האמור ייחוס ההכנסה לשותף שומרת על אופי ההכנסה כפי שהיא מסווגת בידי השותפות. כך למשל הכנסה מעסק בידי השותפות תיחשב כהכנסה מעסק בידי כל אחד מהשותפים לרבות בידי שותפים שלא עסקו בפעילותה של השותפות (להלן - שותפים פסיביים). מצב משפטי זה מוביל לכך שמשקיעים מוגבלים פסיביים אשר משקיעים בשותפויות השקעה שפעילות השקעתן יכולה להגיע לכדי עסק, יחוייבו במס על הרווחים מההשקעה של השותפות, כגון רווחים ממימושים, ריבית ודיבידנד, כהכנסה עסקית. מצב משפטי זה יוצר חסם להשקעות של משקיעים פסיביים ישראלים וזרים בשותפויות השקעה הפועלות בישראל ובעסקאות משותפות אחרות הכוללות פעילות מאורגנת בישראל, בין היתר, בשל המיסוי הגבוה יותר שחל על הכנסות עסקיות ביחס להכנסות פסיביות ובשל אי הודאות בנוגע לסיווג ההכנסה בידם, אשר תלויה בסיווג ההכנסה בידי השותפות או העסקה המשותפת.

סעיף 63(ה) לפקודה, כפי שמנוסח כיום, קובע כך:

"(1) המנהל רשאי להורות לענין שותפויות מוגבלות מסוימות שקבע, שיש להן הכנסה מעסק לפי סעיף 1(1), כי יראו את הכנסתו החייבת של שותף מוגבל, שהתקיימו לגביו התנאים שקבע המנהל, כולה או חלקה, כרווח הון לפי חלק ה', למשך תקופה שאינה עולה על 183 ימים, והכל בתנאים ובתיאומים שהורה; לענין זה, "שותפות מוגבלת" ו"שותף מוגבל" – כמשמעותם בפקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975.

(2) שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת רשאי, בתקנות, להאריך את תקופת תוקפה של הוראה שנתן המנהל לפי פסקה (1) לתקופה, בתנאים ובתיאומים שקבע."

מוצע להחליף סעיף זה, אשר מקנה סמכות לקביעת הוראות פרטניות לשותפויות ספציפיות, ולהסמיך את שר האוצר לקבוע בתקנות, באישור ועדת הכספים של הכנסת, כי חלקו של שותף מהסוג אשר יקבע בהכנסה של שותפות מניירות ערך או מנכס פיננסי אחר שמתקיימים בה תנאים שיקבע, תחשב בידי אותו שותף כהכנסה ממקור פסיבי או כרווח הון, והכל בתנאים שקבע השר באישור ועדת הכספים של הכנסת. יובהר כי הסמכות המוצעת בסעיף זה תאפשר קביעה כאמור גם לגבי תושב ישראל ולא רק לגבי תושבי חוץ.

מעבר לקביעת כללים ברורים בעניין זה בתקנות, ההסמכה המוצעת גם מרחיבה את הסעיף הקיים בכך שתאפשר לקבוע בתקנות שינוי סיווג הכנסה עסקית גם להכנסה פסיבית אחרת כגון ריבית או דיבידנד ולא רק לגבי סיווגה כרווח הון כפי שקיים היום. כמו כן, הסמכות היום בסעיף ניתנת כאמור רק לגבי "שותף מוגבל" ב-"שותפות מוגבלת" כמשמעותם בפקודת השותפויות. ההצעה תאפשר להתקין תקנות גם לגבי שותפויות שאינן מוגדרות כשותפויות מוגבלות.

גם בהסמכה זו מוצע שהשר ישקול את השיקולים בדבר עידוד השקעות בישראל. אבל, בנוסף לשיקולים אלה, מוצעים מספר שיקולים הרלוונטיים במיוחד לעניין עידוד השקעות פסיביות באמצעות שותפויות. השיקול הראשון מבין השיקולים הללו הוא אופי פעילותו של השותף בשותפות, כלומר, האם השותף לוקח חלק פעיל בפעילות העסקית של השותפות עצמה או שהוא רק שותף מוגבל בשותפות או שותף שאינו מוגבל שהשתתפותו בפעילות השותפות מתמצית בהשקעה כספית בשותפות. השיקול הנוסף אשר מוצע להתחשב בו הוא אופן סיווג ההכנסה בידי השותף אילו היה מפיק את ההכנסה שלא במסגרת השותפות.

לפסקה (3)

כפי שנכתב לעיל, בישראל מתן הפטור לתושב זר ממס על רווחי הון מותנה בכך שרווח ההון אינו במפעל קבע של תושב החוץ בישראל. מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע, באישור ועדת הכספים של הכנסת, שהכנסות ממכירת ניירות ערך על ידי תושב זר יהיו פטורות ממס רווח הון אף אם רווח ההון היה במפעל קבע.

יובהר כי כמסגרת התקנות שיותקנו מכוח הסעיף הקטן המוצע, יוכל שר האוצר לפטור גם הכנסות עסקיות של שותפות שמיוחסות לתושב החוץ, אם אותם הכנסות מסווגות כרווח הון לפי התקנות שיותקנו מכוח סעיף ההסמכה בפסקה 63(ה) כנוסחו המוצע.

לפסקה (4)

במסגרת מיזוגים בין חברות, החברה הנעברת מעבירה את מירב מניותיה, בהתאם לאחוז מסוים שהוגדר בחוק ובעבור תמורה מסוימת, לידי החברה הקולטת. כיום, הגדרת "מיזוג" שאינו מיזוג לפי חוק החברות או צו בית משפט, הקבועה בסעיף קטן (2) בחלק ה'2 לפקודה, מגדירה את פעולת המיזוג בדרך של החלפת מניות כפעולה שבה על בעלי הזכויות בחברה נעברת להעביר לחברה קולטת לפחות 80% מהמניות בחברה הנעברת על מנת שפעולה זו תיחשב כמיזוג שאינו חייב במס. קביעה זו מקשה על יכולתן של חברות מסוימות לבצע מיזוג, עקב הגדלת העלות לביצוע עסקה מסוג זה, שכן על החברות להחליף ביניהן אחוז גדול מהשליטה בחברה. לאור זאת, מוצע להקטין את שיעור ההחזקה הנדרש בעת ביצוע מיזוג בדרך של החלפת מניות החברה הנעברת במניות החברה הקולטת, כך שמיד לאחר המיזוג יעמוד שיעור ההחזקה של החברה הקולטת במניות החברה הנעברת על לפחות 70% ממניות חברה זו, באופן שעדיין יהיה דומה

למקובל בעולם בעניין זה, בו השיעור הנדרש עומד על בין 70%-95%.

לפסקה (5)(א)

תנאי מהתנאים הקבועים בסעיף 103ג בעניין מיזוג עוסק ביחסי הגודל בין החברות המתמזגות. כך, סעיף 103ג(6)(א) קובע כי סך הזכויות של כלל בעלי הזכויות בחברות המשתתפות במיזוג יהיה, במועד המיזוג, לפחות 10% משווי השוק של הזכויות בחברה הקולטת, באותו מועד. סעיף 103(6)(ב) קובע כי שווי השוק של כל אחת מהחברות המשתתפות במיזוג לא יעלה על פי תשעה משווי השוק של חברה אחרת המשתתפת במיזוג, במועד המיזוג, זאת בהתאמה לתנאי הקודם. כך למשל, חברה קולטת, ששווי השוק שלה ערב המיזוג הוא 90 מיליון ש"ח, המתמזגת עם חברה נעברת בשווי 10 מיליון ש"ח, כך ששווי השוק שלה לאחר המיזוג הוא 100 מיליון ש"ח, מקיימת את התנאים שלעיל אם חלקם של בעלי הזכויות של החברה הנעברת בחברה הקולטת לאחר המיזוג הוא 10%. חברות שאינן עומדות באחד משני התנאים אינן יכולות לבצע שינוי מבנה ללא חבות במס.

מוצע להקל בתנאים ולהוסיף על ההסדר האמור, כך שיתאפשר ביצוע מיזוג ללא חבות במס לפי הוראות הפקודה גם כאשר יחסי הגודל בין שתי החברות המשתתפות במיזוג אינם עולים על פי תשעה עשר זו מזו, וחלקם של בעלי הזכויות בחברה הקטנה מבנייהן הוא לפחות 5% מהזכויות של החברה הקולטת לאחר המיזוג, בהתאמה. עם זאת, על מנת לוודא כי לא מתקיים ניצול לרעה של הקלה זו וכדי להבטיח, כי קיים היגיון עסקי וכלכלי במיזוג, וכי הימנעות ממס או הפחתת מס בלי נאותה אינן ממטרות העסקה, ידרש אישור מנהל רשות המסים למיזוג על פי תנאי סעיף 103ג, כאשר שווי השוק של הזכויות בחברות המשתתפות במיזוג הוא פחות מ-10% ועד חמישה אחוז, וכן בין פי תשעה לתשעה עשר, בהתאמה.

לפסקאות (5)(ב), (6)(א), (7)(א), (7)(ב), (8), (10)(א)

כיום, לאחר ביצוע שינוי מבנה, נדרשים כלל בעלי הזכויות בחברות המשתתפות בשינוי המבנה להחזיק במלוא הזכויות בחברה הקולטת לאחר שינוי המבנה, ובמהלך התקופה הנדרשת ביכולתם למכור זכויות ובלבד שעד תום התקופה הנדרשת שיעור החזקתם לא יפחת מ-25% מהזכויות בחברה לאחר שינוי המבנה. התקופה הנדרשת מוגדרת בסעיף 103, והיא תקופה של שנתיים, או שנה לאחר תום שנת המס שבה ניתן צו המיזוג או אושר המיזוג כאשר מדובר במיזוג על פי צו בית משפט או בהתאם לחוק החברות (לפי סעיף קטן (1) להגדרת מיזוג). כך, בחברות המבצעות מיזוג נדרשים כל בעלי הזכויות המשתתפים במיזוג להחזיק ב-25% מסך המניות בחברה הקולטת במשך התקופה הנדרשת.

בהעברת זכויות בנכסים לפי סעיפים 104א או 104ב, נדרשים בעלי הזכויות שסך הזכויות שבהחזקתם לא יפחת מ-25% מכל אחת מהזכויות שבחברות במשך שנתיים מיום ההעברה. בהעברת מניות של חברה לבעלי מניות חברת האם לפי סעיף 104ג, לא יפחת שיעור החזקת חברת האם בחברה המעבירה מ-25% במשך שנתיים מיום ההעברה. בפיצול לפי סעיף 105, נדרשים בעלי הזכויות שסך הזכויות שבהחזקתם לא יפחת מ-25% מכל אחת מהזכויות שבחברות במשך שנתיים ממועד הפיצול.

תנאי זה נקבע כדי להגביל מכירת זכויות והקצאת זכויות בחברה העוברת שינוי מבנה, על מנת להבטיח את עיקרון השמירה על הבעלות הכלכלית בנכסים ובזכויות החברה, שהוא עיקרון יסודי למתן ההטבות הקבועות בחלק שינויי המבנה בפקודה. עם השנים, המגמה היתה להפחית את שיעור האחזקה הנדרש. כך,

בתיקון מס' 94 לפקודה³ שקבע את התנאי האמור, עמד שיעור ההחזקה הנדרש להחזקה על ידי המעביר אחרי העברת הזכויות בנכס על 90% מהזכויות בחברה (סעיף 104א(א)(1)), ועל 51% מהזכויות בחברה הקולטת על ידי כלל בעלי הזכויות במיזוג (סעיף 103ג(8)). בתיקון מס' 242 לפקודה⁴ הופחתו השיעורים האמורים ל-25%. בחלוף השנים עלה כי תנאי זה מייצר תמריץ שלילי לביצוע שינויי מבנה, משום שהוא מגביל את בעלי הזכויות בחברה הקולטת במשך שנתיים ממימוש זכויותיהם, קרי, מכירת המניות שבידיהם, וכי אין בו הכרח. דרישה זו עשויה להביא לדחייה בביצוע עסקאות במניות החברה הקולטת או למניעתן, וחברות עשויות להיתקל בקשיים בגיוס משקיעים לאחר המיזוג, בשל הדרישה לשמור על אחוזי החזקה למשך התקופה הנדרשת.

על כן, והיות שניתן להבטיח את עיקרון השמירה על הבעלות הכלכלית בזכויות החברה באמצעים אחרים, כגון חיוב החברה להחזיק במשך התקופה הנדרשת בנכס המועבר אליה, או שכל בעלי הזכויות בחברות המשתתפות מחזיקים יחד מיד לאחר המיזוג במלוא הזכויות בחברה הקולטת, מוצע לבטל את התנאי הקיים הקובע חובת החזקה על בעלי הזכויות שביצעו את שינוי המבנה להחזיק במשך התקופה הנדרשת ב-25% מכל אחת מהזכויות בחברה, בסעיפים הבאים: 103ג(8)(א) - לגבי מיזוג, 104א(א)(1)(ב) - לגבי העברת זכויות בנכס לחברה תמורת קבלת זכויות באותה חברה, 104ב(א)(1)(ג) - לגבי שותפים המעבירים מלוא זכויותיהם בנכס שבבעלותם המשותפת לחברה תמורת הקצאת מניות בחברה, 104ב(ו)(א) - לגבי חברה המעבירה נכס לחברה אחרת שבעלי הזכויות בה זהים לחברה המעבירה, 104ג(א)(4) - לגבי חברה המעבירה לבעלי מניותיה (חברת אם) את כל המניות שהיא מחזיקה בחברה אחרת, ו-105ג(א)(7), לגבי פיצול חברות.

לפסקאות 5(ב)(ב), 5(ג), (7)(ג), (9), (10)(א)(3) ו-10(ב)

מוצע בסעיפים אלה למחוק הוראות שנקבעו ביחס לתנאי ההחזקה בגובה 25% ועל כן אין בהן עוד צורך, בנוגע לבעלי זכויות שתנאי זה לא היה חל עליהם בדין הקיים, וכן בנוגע למכירת זכויות שלא מרצון, שאינה מהווה שינוי בזכויות לאחר המיזוג.

לפסקאות (6)(ב), (7)(א)(2) ו-10(ג)

חברות המחזיקות בין יתר נכסיהן בנכסי מקרקעין, מעוניינות לעיתים לבצע שינוי מבנה לשם הפרדת פעילות המקרקעין ממצבת נכסיהם, על מנת לגייס משקיעים המעוניינים רק בחלק מפעילויות החברה, ללא נכסי המקרקעין. בעת ביצוע שינוי מבנה שבמסגרתו מועבר נכס המקרקעין לחברה שהיא איגוד מקרקעין לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) התשכ"ג-1963, מחויבת החברה להשלים בניית מבנה על המקרקעין בתוך 5 שנים משינוי המבנה, ואם לא עשתה כן, יתבטל למפרע שינוי המבנה הפטור והחברה ובעלי מניותיה יחויבו במס על הפרדת הנכסים. תנאי זה מייצר מגבלה משמעותית על היכולת לבצע שינוי מבנה, וכתוצאה מכך חברות עשויות להימנע מהפרדת נכסיהן כך שמצטמצמת היכולת להשקיע בחברות אלו, כאשר המשקיע אינו מעוניין בנכסי המקרקעין של החברה.

היות שהניסיון הנצבר מראה כי תנאי זה מקשה על ביצוע שינויי מבנה, והוא אינו הכרחי למימוש תכליות שינויי המבנה, על מנת לעודד השקעות בחברות ולהסיר חסמים שאינם הכרחיים בתחום, מוצע לבטל את התנאי ולאפשר לחברות לבצע הפרדת פעילות של נכסי מקרקעין שתהיה פטורה ממס בתנאים

³ ס"ח התשנ"ג, עמ' 190
⁴ ס"ח.....

הקבועים בפקודה, גם מבלי להתחייב להשלים בניית מבנה תוך 5 שנים על המקרקעין שהועבר אליה.

לפסקה (11)

בסעיף זה מוצע למחוק הפניה לסעיפים הנמחקים במסגרת הצעת החוק.

לפסקה (12)

כאמור בחלק הכללי של דבר ההסבר, עמדת רשות המסים היא כי הכנסה מדמי הצלחה היא הכנסה מעסק, אך עם זאת מיסוי דמי ההצלחה של שותף בקרנות השקעה נעשה לפי הסדרים המפורטים בין השאר בחוזר מס הכנסה מספר 9/2018. לצורך עידוד השקעות, והגברת הוודאות עבור השותפים המנהלים, מוצע לאפשר לשר האוצר לקבוע, באישור ועדת הכספים של הכנסת, כי הכנסה המיוחסת לשותף מנהל תושב ישראל בשל זכאותו לדמי הצלחה מתוך רווחי קרן שמקורם בהשקעות בניירות ערך או בנכס פיננסי אחר מהסוג אשר קבע, תחויב במס בשיעור 32%. יצוין, שאם השותף המנהל עצמו הוא ישות שהיא שותפות, ההטבה כאמור גם תוכל להינתן לשותפים המחזיקים בשותפות שהיא השותף המנהל, אם דמי ההצלחה מיוחסים להם, ובלבד שהדבר ייקבע בתקנות המוצעות.

יובהר, שלגבי דמי הצלחה של תושב חוץ, יהיה ניתן להשתמש בסמכות הקבועה בסעיף 16א אשר מוצע

לקבוע בפסקה (1).

לסעיף 2

בהמשך לחקיקה המוצעת בפקודת מס הכנסה כמפורט לעיל, מוצעים גם תיקונים בחוק מס ערך מוסף, התשכ"ו-1975, אשר יעודדו השקעות בקרנות השקעה בישראל. הבעייתיות בהקשר של חוק מס ערך מוסף מתעוררת לגבי חיוב הכנסות של מנהל הקרן במס ערך מוסף, באופן אשר פוגע בתמריץ לביצוע השקעות. כיום ייתכנו מצבים בהם דמי ניהול בקרנות השקעה יחובו בתשלום מע"מ, גם אם השותפות מורכבת בעיקרה משותפים שהם תושבי חוץ, אפילו שעל שירות הניתן לתושב חוץ ככלל מוטל מע"מ בשיעור 0. זאת בשל העובדה שהשירות שניתן על ידי הקרן ניתן בנוסף לתושבי החוץ גם לתושבי ישראל (לרבות באמצעות השתתפות בניהול חברות המטרה הנרכשות על ידי הקרנות). לפיכך, ועל מנת לעודד את השקעותיהם של תושבי חוץ באמצעות קרנות השקעה מוצע לייצר וודאות, ולקבוע כי דמי הניהול ביחס להשקעותיהם של תושבי חוץ בקרנות ההשקעה האמורות יזכו למס ערך מוסף בשיעור אפס, וזאת בהתאם לשיעור חלקם בשותפות.

בפסקה (2) מוצעת הטבה ביחס לדמי הצלחה שמפיק מנהל הקרן. במטרה לעודד השקעות בקרנות שאותן מנהלים שותפים בישראל, מוצע לקבוע כי על דמי הצלחה של שותף מנהל בקרן השקעות, אשר נובעים מהשקעה בנכס פיננסי מהסוג שייקבע בתקנות, יחול פטור ממס ערך מוסף. בהתקנת התקנות לפי סעיף זה מוצע שיישקלו אותם השיקולים הנלקחים בחשבון לצורך התקנת התקנות המוצעות בפקודת מס הכנסה למנהלי קרנות, וצפוי שהפטור בתקנות יינתן על דמי הצלחה במקרים הדומים במהותם למקרים שבהם יקבלו שותפים מנהלים את ההטבות לפי התקנות אשר יותקנו בהתאם לסעיף 2ב125 לפקודת מס הכנסה.

לסעיף 3

מוצע כי ככלל, התיקונים המוצעים יחולו מיום פרסום החוק. עם זאת, מוצע כי חלק מההקלות יחולו גם ביחס לשינויי מבנה שנעשו לפני יום פרסום החוק. מדובר בהקלות לגבי התנאים שצריכים להתקיים לאחר מועד שינוי המבנה – התנאי בדבר תקופת החזקה הנדרשת לאחר שינוי המבנה והתנאי בדבר

התקופה שיש לבנות על מקרקעין המועברים לאיגוד. לפי המוצע, אם לא תמה עדיין התקופה הנדרשת לקיום התנאי, ההקלה המוצעת תחול לגבי שינויי מבנה אלו, תוך מתן הודעה על כך למנהל.